

Morfologia

Traducció

Etimologia

- Recorda les transformacions que resulten del contacte entre una consonant oclusiva i la consonant sigma:
  - la consonant oclusiva correspon al so final de l'arrel d'un substantiu
  - la sigma correspon a les desinències
    - ζ per als casos nominatiu i vocatiu singular (aquest últim sense sigma en algunes paraules)
    - σι(ν) per al cas datiu plural

labial:	β	π	φ	i també	πτ	+	ζ/σ	=	ψ
dentals	δ	τ	θ	i també	ζ	+	ζ/σ	-	desapareix la dental i queda només sigma
guturals	γ	κ	χ	i també	ττ	+	ζ/σ	=	ξ
					σσ				

Aquestes transformacions fonètiques són les mateixes que es produeixen en la formació del futur d'indicatiu dels verbs en -ω, en la formació del qual resulten del contacte entre la consonant oclusiva final de l'arrel del verb i la sigma que a manera d'infix es col·loca entre aquesta arrel i les terminacions pròpies del present.

Recorda igualment que els substantius i adjectius d'arrel acabada en nasal i en -ντ no tenen el nominatiu (ni el vocatiu) format per l'addició d'una sigma, però sí caracteritzat per l'allargament de la última vocal de l'arrel en el cas nominatiu (i sovint en el vocatiu), a no ser que aquesta última vocal de l'arrel ja sigui llarga. Aquest és el cas, per exemple, de l'adjectiu, d'arrel Ἑλλην-, que significa *grec*, és a dir, Ἑλλην, Ἑλληνος, ὅ / ἡ / τό, que com a adjectiu compta amb els tres gèneres (d'aquí que al seu enunciat hi apareguin els tres articles) i que com a gentilici s'ha d'escriure amb la grafia inicial sempre en majúscula.

D'acord amb això, fes la declinació dels tres substantius i de l'adjectiu les arrels dels quals apareixen en la segona fila de la següent graella (hauràs de comprovar si existeix el nominatiu singular que hauràs escrit, buscant-lo en el lèxic del llibre o en el vocabulari del Recursos de la matèria):

significat	àrab	cabra	escut	hel·lè = grec
arrel	Ἀραβ-	αἰγ-	ἄσπιδ-	Ἑλλην-
gènere	m	f	f	m / f / n

nom sg				
voc sg				
ac sg				
gen sg				
dat sg				

nom sg				
voc sg				
ac pl				
gen pl				
dat pl				

- Completa la graella amb el casos que falten del substantius τραῦμα, -ατος, τό (*ferida*) i πατρίς, -ίδος, ἡ (*pàtria*).

nom sg	τὸ τραῦμα	ἡ πατρίς
voc sg		
ac sg		
gen sg	τοῦ τραύματ-ος	
dat sg		τῇ πατρίδ-ι

nom sg		
voc sg		
ac pl		τὰς πατρίδ-ας
gen pl		
dat pl	τοῖς τραύμασι(ν)	

- Escribe en el mismo caso que las otras la palabra que en cada fila no está en el mismo caso que la resta.

πάντας	Ἕλλην-ας	ἀγῶν-ας	ἐλέφας * < * ἐλεφαν <u>τ</u> -ς	
σώματος	πατρίδ-ος	Ἑλλάδ-ος	πόλεμ-ος	
αἶγα	ἔργ-α	Ἀπόλλων-α	Παλλάδ-α	
φύλαξ	χιτών = * χιτών- <u>Ø</u>	ὄρνιθ-ων	ἐλπίς < * ἐλπί <u>δ</u> -ς	
χρημάτων	ἀνθρώπ-ων	ἡγεμῶν < * ἡγεμῶν- <u>Ø</u>	πατρίδ-ων	

- Digues en quina persona, nombre i temps estan aquestes formes verbals, i després passa-les a futur.

	persona i nombre		temps		mode	veu	futur
	1a 2a 3a	sg pl	pres impf				
α)	ἔσ-τί				IND	ACT	
β)	παύ-ο-μεν				IND	ACT	
γ)	ἰδρῦ-ειν	–	–	present	INFinitiu	ACT	
δ)	ἐ-βούλευ-ο-ν				IND	ACT	
ε)	ἤγόρευ-ε				IND	ACT	
ζ)	δακρῶν-σι				IND	ACT	
η)	ἀκού-εις				IND	ACT	
θ)	γράφ-ε-τε				IND	ACT	
ι)	στέργ-εις				IND	ACT	
κ)	σπεύδ-ω				IND	ACT	
λ)	ἔ-πειθ-ε				IND	ACT	
μ)	ἐ-βλέπ-ο-μεν				IND	ACT	
ν)	διώκ-ειν	–	–	present	INFinitiu	ACT	
ξ)	εἰμί < * ἔσ-μι				IND	ACT	

- Completa aquestes frases amb la forma de futur adequada entre les que hi ha parèntesis, i després tradueix-les.

En aquestes frases podria haver-se fet servir una altre procediment per a la identificació de les oracions que les componen, mitjançant l'ús de parèntesis ( ) o claudàtors [ ], i per a la seva descripció, mitjançant els següents abreujaments:

- Principal = Proposició o ORació PRincipal
- Subordinada = Proposició o ORació SUBordinada
- INF = infinitiu

D'altra banda, una OR SUB d'INF sempre és COMPLetiva (o SUBSTantiva),

- [els altres dos tipus d'ORs SUBs són
- les ADJectives, o de RELatiu
  - les ADVerbials, o CIRCumstancials]

i respecte del verb de la OR PR pot acomplir

(i això ve en aquestes anàlisis simbolitzat per la barra /)

la funció de

- SUBJ = Subjecte
- CD = Complement directe
- ATR = Atribut

És a dir, el que en aquestes anàlisis es diu d'una manera (a) també es pot dir d'una altra (b):

- (a) Subordinada d'infinitiu / Subjecte
- (b) OR SUB COMPL (o SUBST) d'INF amb funció de SUBJ
- (a) Subordinada d'infinitiu / CD
- (b) OR SUB COMPL (o SUBST) d'INF amb funció de CD
- (a) Subordinada d'infinitiu / Atribut
- (b) OR SUB COMPL (o SUBST) d'INF amb funció d'ATR

- α) Ὁ στέφανος τοῦ ἀθλητοῦ _____ τῆς δάφνης καὶ τῆς ἐλαίας.
- β) Ζεὺς οὐ _____ τὸν Προμηθεά.
- γ) Ἄντι τυροῦ καὶ γαλάκτος _____ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἀμβροσίαν καὶ νέκταρ Γανυμήδης¹.
- δ) Ὑμεῖς, ὧ κόραι, τὰ ὄραματα * τοῦ Πειραέως _____ .

- Tradueix aquestes frases:

- α) Οἱ ἄνθρωποι ἐκ πασῶν τῶν χωρῶν τῆς Ἑλλάδος ἤκουσιν εἰς τὰς Ὀλυμπιάδας.
- β) Ὁ κῆρυξ σὺν τῇ σάλπιγγι τοῦς ἀγῶνας τῶν ποιητῶν ἀγγέλλει.
- γ) Τῷ ἀνθρώπῳ σῶμα μὲν θνητόν ἐστιν, ψυχὴ δὲ ἀθάνατος.

Construcció de εἶμι + datiu possessiu,

que convé traduir segons aquestes regles:

- El datiu es tradueix com a subjecte.
- El verb es tradueix amb el significat de “tenir”.
- El subjecte es tradueix com a CD.

L'exemple típic, i més fàcil, és el següent:

Βιβλίον τῷ παιδί ἐστι. = *Liber puero est.*

Un llibre per al nen és / està / existeix / hi ha.

> El nen té un llibre.

- δ) Οἱ παῖδες Ἀθηναῖοι θαυμάσουσι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ ἐν τῇ Ἀκροπόλει.
- ε) Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ ἐταῖροι τελευταῖον ἤξουσιν εἰς τὴν πατρίδα.

ζ) Ἐθαυμάζομεν ἐν ταῖς Ἀθηναῖς τὸν Παρθηνῶνα, καλὸν τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς ἱερόν.

En aquesta oració apareix una funció de la qual no s'ha parlat al llibre, l'aposisició. L'aposisició és tot nom que s'uneix a un substantiu amb la finalitat de descriure'l i determinar-lo millor. Per exemple:

Ῥόδος ὁ νῆσος	l'illa de Rodes
Δαρείος ὁ βασιλεύς	el rei Darios
Αἱ Ἀθῆναι, μεγάλη πόλις	Atenes, gran ciutat

Fixa't també que hi surten dos noms que no s'han de confondre:

- la deessa Atenea   Ἀθηνᾶ, -ᾶς, ἡ.
- la ciutat d'Atenes,   Ἀθῆναι, -ῶν, αἱ

Aquest últim un *plurale tantum*,
és a dir, un nom que *només* (tantum) existeix *en plural* (plurale);
d'ací que en català *Atenes* acabi en *-es* i *Atenas* en castellà en   acabi en *-as*.

• Tradueix aquests sintagmes preposicionals.

α)	ἀμφὶ τὸ ἄστυ	ἀμφὶ τῆς ὁδοῦ	ἀμφὶ ὑμῖν
β)	ἐπὶ τὸν πατέρα	ἐπὶ τοῦ ἵππου	ἐπὶ τῆ γῆ
γ)	παρὰ τὸν πόταμον	παρὰ τοῦ διδάσκαλου	παρὰ τῆ θύρα
δ)	περὶ τὴν πόλιν	περὶ τῆς οἰκίας	περὶ τῆ αὐλῆ
ε)	πρὸς Τροίαν	πρὸς τῆς πολεμίας γῆς	πρὸς τοῦτω
ζ)	ὑπὸ γῆν	ὑπὸ ζυγοῦ	ὑπὸ τῷ ὄρει

- Tradueix aquestes frases amb infinitius.

- α) Χρή ποιεῖν ὅσα ὁ θεός κελεύει. [ὅσα: *quantas cosas / tot el que*]

- β) Σωκράτης συμβουλεύει τῷ Ξενοφῶντι ἥκειν εἰς Δελφοὺς.

- γ) Οὐδὲ ἥλιον οὐδὲ σελήνην νομίζω θεοὺς εἶναι.

- δ) Ἔστι ράδιον εἰδέναι τὸν καιρόν.

- ε) Ἀξιῶ τοὺς γείτονας μάρτυρας εἶναι τῶν δικῶν.

- ζ) Οἱ πρυτάνεις ἔθελον ἀποδιδόναι εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τούτων πραγμάτων.

- η) Ἄει καλόν ἐστι τὴν ἀλήθειαν λέγειν.

- θ) Χρή τοὺς παῖδας τὴν δικαιοσύνην μαθάνειν.

- ι) Ὁ Ξέρξης οὐκ ἤθελε τὸν ἀδελφόν βαίνειν πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

- Associa les definicions de més avall amb les següents paraules escrivint el número al seu costat, i completa cada definició amb l'enunciat de la paraula grega que correspon als termes subratllats en les definicions.

	<u>somàtic</u>		<u>pseud·ònim</u>		<u>carisma</u>		<u>hematoma</u>
	<u>traumatòleg</u>		<u>pneumàtic</u>		<u>onomatopeia</u>		<u>estómac</u>
	<u>pragmàtic</u>		<u>monocrom</u>		<u>ped·agog</u>		<u>hel·lènic</u>
	<u>necròpoli</u>		<u>Àngel</u>		<u>agonia</u>		<u>antropologia</u>

		enunciat(s)
1	aparell dispostat per contenir <u>aire</u> comprimit	
2	<u>boca, obertura</u>	
3	<u>gràcia, do gratuït</u>	
4	<u>lluita</u> (contra la mort)	
5	<u>nunci, missatger</u>	
6	relatiu a l'antiga Grècia, <u>grec</u>	
7	relatiu als <u>fets</u>	
8	relatiu o pertanyent al <u>cos</u>	
9	coagulació de la <u>sang</u> en un lloc del cos (-ομα denota coagulació)	
10	<u>ciutat dels morts</u>	
11	d' <u>un sol color</u>	
12	especialista que tracta les <u>ferides</u>	
13	<u>estudi de l'home</u>	
14	<u>nom fals</u>	
15	figura consistent a imitar -o <u>fer-</u> el so d'una cosa en el <u>mot</u> que la representa	
16	el que <u>guia o condueix</u> el <u>nen</u> (a l'antiga Grècia, l'esclau que acompanyava els nens a l'escola)	